

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• *Проблеми које би овај закон требало да реши, односно циљеви који се овим законом постижу*

Основни разлози за доношење овог закона, проблеми које би овај закон требало да реши, односно циљеви који се овим законом постижу су усаглашавање са другим законима Републике Србије, усаглашавање са прописима Европске уније који уређују област опорезивања потрошње ПДВ, пре свега са Директивом Савета 2006/112/ЕЗ о заједничком систему пореза на додату вредност (у даљем тексту: прописи ЕУ), као и унапређење пословног амбијента свих учесника на тржишту Републике Србије.

У циљу усаглашавања са законима којима се уређују отворени инвестициони фондови, односно алтернативни инвестициони фондови предлаже се да се отворени, односно алтернативни инвестициони фондови, без својства правног лица, сматрају пореским обвезницима за сврху опорезивања промета порезом на додату вредност (у даљем тексту: ПДВ).

Најзначајнија решења предложена у циљу даљег усаглашавања са прописима ЕУ односе се на издавање рачуна у електронском облику, исказивање износа у рачунима у било којој валути, осим износа ПДВ који мора бити исказан у динарима, као и посебан поступак опорезивања половних добара, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета у смислу омогућавања обвезницима ПДВ који се баве прометом тих добара да се за сваку конкретну трансакцију (промет половног добра, уметничког дела, колекционарског добра и антиквитета) определе да ли ће применити општи или посебан поступак опорезивања.

Повољнији пословни амбијент створиће и предложена решења која се односе на прописивање вредности промета добара и услуга из области грађевинарства за сврху примене правила за одређивање пореског дужника (вредност већа од 500.000, без ПДВ), прописивање пореског ослобођења за промет добара која су у поступку активног оплемењивања за која би обвезник – стицалац имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао са обрачунатим ПДВ, утврђивање процента сразмерног пореског одбитка у смислу да се за израчунавање овог процента не узимају у обзир ни повремени промети одређених услуга за које је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза (нпр. промет удела у капиталу друштва), прецизније уређивање пореске основице у смислу да се у основицу за обрачунавање ПДВ не урачунавају износи које обвезник ПДВ платио у име и за рачун примаоца добара или услуга, ако су ти износи посебно евидентирани, као и прецизирање правила која се односе на могућност исправљања погрешно обрачунатог и исказаног ПДВ.

Ако је обвезник у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара, а није поднео евиденциону пријаву у прописаном року, предлаже се да то може учинити и после тог рока, односно да ће евиденциону пријаву поднети надлежни порески орган по службеној дужности. С тим у вези, предлаже се да тај

обвезник има право на одбитак претходног пореза за набавку добара и услуга, укључујући и аванс, почев од дана подношења евиденционе пријаве.

Овим законом, у циљу једноставније примене правила која се односе на евентуалну исправку одбитка претходног пореза, предлаже да се споредним прометом добара не сматра пренос права располагања на покретним стварима који се врши уз пренос права располагања на грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности, као и да се споредним пружањем услуга не сматра услуга изнајмљивања, односно давања на коришћење грађевинског објекта или економски дељиве целине у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.

Такође, узимајући у обзир постојећи тренд који се односи на дигиталну имовину и с тим у вези постојеће виртуелних валута које *de facto* представљају врсту имовине, оцењено је да би тренутно, са пореског аспекта, прописивање пореског ослобођења за пословање и посредовање у пословању виртуелним валутама које се не користе као законска средства плаћања, био најадекватнији приступ опорезивању наведеног промета.

Овим законом предлажу се и одређена унапређења и техничке корекције.

- *Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења овог закона*

Нису разматране могућности да се циљеви које овај закон треба да постигне остваре и без његовог доношења, имајући у виду да је реч о измени закона којим се уређује опорезивање потрошње ПДВ, а који се, сагласно одредби члана 15. став 1. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19), уводи законом, па се из тог разлога и измене овог закона могу вршити само законом.

- *Зашто је доношење овог закона најбољи начин за решавање проблема*

Доношење овог закона је најбољи начин за решавање проблема, из разлога што је реч о законској материји, коју је једино могуће мењати одговарајућим изменама важећег закона.

Поред тога, уређивањем порескоправне материје овим законом даје се допринос правној сигурности и уједно обезбеђује транспарентност у вођењу пореске политике. Наиме, закон је општи правни акт који се објављује и који ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој порескоправној ситуацији, чиме се постиже транспарентност у његовој примени.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Према постојећем законском решењу, споредном испоруком добара не сматра се пренос права располагања на грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.

Поред наведеног, овим законом предлаже се да се споредним прометом добара не сматра ни пренос права располагања на покретним стварима који се врши уз пренос права располагања на грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.

Наведено решење предложено је првенствено због једноставније примене правила која се односе на евентуалну исправку одбитка претходног пореза. Наиме, ако би обвезник ПДВ набавио машину као опрему за обављање делатности са ПДВ и ту машину сместио у објекат у којем обавља делатност, па после годину дана извршио промет тог објекта са свом опремом која се налази у објекту, промет опреме сматрао би се споредним прометом уз промет објекта, што значи да би се сматрало да је извршен само промет објекта. Уколико би се промет објекта извршио уз пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, обвезник ПДВ имао би обавезу исправке одбитка претходног за опрему у складу са прописаним решењима. Међутим, ако се промет опреме ни би сматрао споредним уз промет објекта, на промет опреме обрачунао би се ПДВ, али не би постојала обавеза исправке одбитка претходног пореза. На тај начин, принцип неутралности био би доследније спроведен.

Такође, с обзиром да се први пренос права располагања на становима у оквиру новоизграђених грађевинских објеката опорезује по пореској стопи од 10%, а промет намештаја по пореској стопи од 20%, предложеним решењем онемогућава се да се на промет намештаја који би се евентуално извршио као споредан промет уз први пренос права располагања на становима у оквиру новоизграђених грађевинских објеката примени пореска стопа од 10%.

Уз члан 2.

Предлаже се да се споредним пружањем услуга не сматра услуга изнајмљивања, односно давања на коришћење грађевинског објекта или економски дељиве целине у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.

Наведено решење предложено је првенствено због једноставније примене правила која се односе на евентуалну исправку одбитка претходног пореза.

Према постојећем законском решењу, уколико би обвезник ПДВ набавио стан са ПДВ, с циљем да га изнајми физичком лицу за потребе становања, по основу набавке стана не би имао право на одбитак претходног пореза, с обзиром да је за промет те услуге прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. С друге стране, уколико би набавио гаражу за потребе изнајмљивања правним лицима, могао би да оствари право на одбитак претходног пореза. Међутим, ако би изнајмио стан за потребе становања физичком лицу са гаражом, изнајмљивање гараже сматрало би се споредном услугом тако да би по основу набавке гараже имао обавезу исправке одбитка ПДВ. Уколико се изнајмљивање гараже физичком лицу не би сматрало споредном услугом која се врши уз услугу изнајмљивања стана за потребе становања, на промет услуге изнајмљивања гараже постојала би обавеза обрачунавања ПДВ, али обвезник ПДВ не би имао обавезу исправке одбитка претходног пореза по основу набавке гараже.

Уз члан 3.

Предлаже се прецизније дефинисање вредносног ваучера као инструмента за који постоји обавеза да се прихвати као накнада или део накнаде за испоруку добара или пружање услуга, ако су добра која се испоручују, односно услуге које се пружају или идентитет потенцијалних испоручилаца тих добара, односно пружалаца тих услуга и услови употребе вредносног ваучера назначени на самом вредносном ваучеру или повезаној документацији.

Уз члан 4.

Предлаже се да се обвезником сматра и отворени инвестициони фонд, односно алтернативни инвестициони фонд, који нема својство правног лица, а који је уписан у одговарајући регистар у складу са законом. На тај начин врши се усаглашавање са законима којима се уређују отворени инвестициони фондови, односно алтернативни инвестициони фондови.

Уз члан 5.

У циљу поједностављења правила која се односе на одређивање пореског дужника за промет добара и услуга из области грађевинарства, који обвезник ПДВ врши другом обвезнику ПДВ, односно Републици, републичким органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правним лицима основаним законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе, предлаже се да се прометом добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника сматра промет у вредности већој од 500.000 динара, без ПДВ.

Наиме, с обзиром да је за промет добара и услуга из области грађевинарства, који обвезник ПДВ врши другом обвезнику ПДВ, односно Републици, републичким органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правним лицима основаним законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе, порески дужник прималац, а да је подзаконским прописом ближе уређено шта се сматра прометом добара и услуга из области грађевинарства за сврху примене правила која се односе на одређивање пореског дужника, прописивањем да се тим прометом сматра промет у вредности већој од 500.000 динара, без ПДВ, поједноставиће се примена наведених правила.

Уз члан 6.

Предлаже се прецизније дефинисање износа који се не урачунавају у пореску основицу у смислу да се у пореску основицу не урачунавају износи које обвезник наплаћује у име и за рачун другог, ако те износе преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату, ако су ти износи посебно евидентирани.

Поред тога, предлаже се јасно прописивање да се у пореску основицу не урачунавају износи које обвезник потражује за издатке које је платио у име и за рачун примаоца добара или услуга, ако су ти износи посебно евидентирани. Наиме, ни према постојећем решењу ови издаци не урачунавају се у пореску основицу, али оцењено је целисходним да се то посебно и пропише.

Уз члан 7.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет добара која су у поступку активног оплемењивања за која би обвезник - стицалац имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао са обрачунатим ПДВ.

Уз члан 8.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза за пословање и посредовање у пословању виртуелним валутама које се не користе као законска средства плаћања, као и прецизирање наведеног пореског ослобођења за промет и давање у закуп земљишта.

Уз члан 9.

Предлаже се да се у промет добара и услуга за утврђивање процента сразмерног пореског одбитка које се врши стављањем у однос промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ и укупног промета добара и услуга у који није укључен ПДВ, извршеног од 1. јануара текуће године до истека пореског периода за који се подноси пореска пријава, поред промета опреме и објеката за вршење делатности, улагања у објекте за вршење делатности за које се наплаћује накнада, повремених промета непокретности које изврши обвезник којем промет непокретности није уобичајена делатност коју обавља и повремених промета услуга које се односе на промет новца и капитала, за које је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, не урачунавају ни повремени промети одређених услуга (нпр. промет удела у капиталу друштва) за које је прописана иста врста пореског ослобођења.

Уз члан 10.

Предлаже се друкчије уређивање посебног поступка опорезивања промета половних добара, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета. С тим у вези, постоје суштинске разлике између постојећег и предложеног решења.

Наиме, према постојећем решењу, обвезници који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, утврђују основицу као разлику између продајне и набавне цене добра (у даљем тексту: опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици. Наведени начин утврђивања основице примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике, при чему тај начин утврђивања основице представља обавезу за пореске обвезнике који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета. Поред тога, ови обвезници дужни су да при промету добара, чији је пренос права својине предмет опорезивања у складу са законом којим се уређују порези на имовину, изврше упоређивање износа ПДВ обрачунаог по посебном поступку опорезивања и износа пореза који би био обрачунаог у складу са законом којим се уређују порези на имовину и да, ако би износ ПДВ био мањи од износа пореза који би био обрачунаог у складу са законом којим се уређују порези на имовину, поступи у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

Предложеним решењем уводи се право оптирања обвезника који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, у смислу да могу да утврде основицу као разлику између продајне и набавне цене добра, уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици, при чему се тај начин утврђивања основице примењује ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике, као и у случају увоза добара на који је обрачунаог и плаћен ПДВ. Наведено оптирање односи се на сваки појединачни промет, при чему обвезници не би били у обавези да приликом промета наведених добара упоређују износ ПДВ и износ пореза који би био обрачунаог у складу са законом којим се уређују порези на имовину, што би значајно олакшало њихово пословање.

Предлаже се дефинисање обвезника који се бави прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета као обвезника који, у оквиру своје делатности и с циљем даље продаје, набавља у Републици или увози предметна добра.

Поред тога, предложено је да наведени обвезници воде одвојену евиденцију за промет за који примењују општи поступак опорезивања и промет за који примењују посебан поступак опорезивања.

Уз члан 11.

Предлаже се техничка корекција текста.

Уз члан 12.

Предлаже се прецизирање текста у смислу да када се обвезник ПДВ определи за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата и промет услуга посредовања код промета инвестиционог злата, обрачунавање ПДВ врши се почев од пореског периода по истеку пореског периода у којем је доставио обавештење надлежном пореском органу.

Уз члан 13.

Предлаже се да ако обвезник није поднео евиденциону пријаву у прописаном року (најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве) да то може учинити и после тог рока, односно да ће евиденциону пријаву поднети надлежни порески орган по службеној дужности. У овом случају, предлаже се да обвезник има право на одбитак претходног пореза (уз испуњење прописаних услова) за набавку добара и услуга, укључујући и аванс, почев од дана подношења евиденционе пријаве.

Уз члан 14.

Предлаже се техничко унапређење текста.

Уз члан 15.

Предлаже се прописивање да обвезник може издати рачун и у електронском облику ако постоји сагласност примаоца да прихвата рачун у електронском облику, осим у случају обавезе издавања рачуна у електронском облику у складу са законом када сагласност примаоца није потребна. Рачун у електронском облику издаје се као електронски документ у складу са законом.

Поред тога, предлаже се да износи који су исказани у рачуну могу бити изражени у било којој валути, с тим што износ обрачунатог ПДВ мора бити изражен у динарима, у складу са прописаним правилима која се односе на утврђивање вредности накнаде у динарима у случају када је та накнада изражена у страниј валути.

Уз члан 16.

Предлаже се детаљније регулисање могућности исправљања погрешно обрачунатог ПДВ у већем износу.

Наиме, предлаже се да ако је обвезник ПДВ у рачуну исказао већи износ ПДВ, да има право да исправи тај износ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ, односно рачун у којем није исказан ПДВ, односно ако је сторнирао рачун у случају када рачун није требало да буде издат и ако поседује документ примаоца рачуна – обвезника ПДВ или лица које има право на рефакцију ПДВ у којем је наведено да погрешно исказани ПДВ није коришћен као претходни порез, односно да за тај износ ПДВ није поднет захтев за рефакцију ПДВ, у случају када је рачун издат обвезнику ПДВ или лицу које има право на рефакцију ПДВ.

Уз члан 17.

Предлаже се техничка корекција текста.

Уз члан 18.

Предлаже се да ако је за промет добара и услуга, који се врши од дана почетка примене овог закона, наплаћена, односно плаћена накнада или део накнаде пре дана почетка примене овог закона, да се на тај промет примењује Закон о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19).

Уз члан 19.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 2021. године, осим одредбе која садржи овлашћење за доношење подзаконског акта која ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Чланом 41. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) прописано је да се на органе државне управе сходно примењује члан 37. тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефеката прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

С тим у вези, анализа ефеката овог закона није спроведена, јер се, пре свега, њиме битно не мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса правних и физичких лица.

Поред тога, овај закон због свог садржаја, односно природе, није био предмет консултација из члана 44. став 2. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19).

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у овом закону

Овај закон ће утицати на:

1) обвезнике ПДВ који:

- уз пренос права располагања на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру грађевинских објеката које се сматрају непокретностима у смислу закона којим се уређује промет непокретности (станови, пословне просторије, гараже и гаражна места) врше и промет покретних ствари;

Наиме, ако би обвезник ПДВ набавио машину као опрему за обављање делатности са ПДВ и ту машину сместио у објекат у којем обавља делатност, па после годину дана извршио промет тог објекта са свом опремом која се налази у објекту, промет опреме сматрао би се споредним прометом уз промет објекта, што значи да би се сматрало да је извршен само промет објекта. Уколико би се промет објекта извршио уз пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, обвезник ПДВ имао би обавезу исправке одбитка претходног за опрему у складу са прописаним решењима. Међутим, ако се промет опреме ни би сматрао споредним уз промет објекта, на промет

опреме обрачунао би се ПДВ, али не би постојала обавеза исправке одбитка претходног пореза. На тај начин, принцип неутралности био би доследније спроведен.

Такође, с обзиром да се први пренос права располагања на становима у оквиру новоизграђених грађевинских објеката опорезује по пореској стопи од 10%, а промет намештаја по пореској стопи од 20%, предложеним решењем онемогућава се да се на промет намештаја који би се евентуално извршио као споредан промет уз први пренос права располагања на становима у оквиру новоизграђених грађевинских објеката примени пореска стопа од 10%.

- услуге изнајмљивања, односно давања на коришћење грађевинског објекта или економски дељиве целине у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности врше као споредне уз промет других услуга изнајмљивања, односно давања на коришћење наведених добара;

Наведено решење предложено је првенствено због једноставније примене правила која се односе на евентуалну исправку одбитка претходног пореза.

Према постојећем законском решењу, уколико би обвезник ПДВ набавио стан са ПДВ, с циљем да га изнајми физичком лицу за потребе становања, по основу набавке стана не би имао право на одбитак претходног пореза, с обзиром да је за промет те услуге прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. С друге стране, уколико би набавио гаражу за потребе изнајмљивања правним лицима, могао би да оствари право на одбитак претходног пореза. Међутим, ако би изнајмио стан за потребе становања физичком лицу са гаражом, изнајмљивање гараже сматрало би се споредном услугом тако да би по основу набавке гараже имао обавезу исправке одбитка ПДВ. Уколико се изнајмљивање гараже физичком лицу не би сматрало споредном услугом која се врши уз услугу изнајмљивања стана за потребе становања, на промет услуге изнајмљивања гараже постојала би обавеза обрачунавања ПДВ, али обвезник ПДВ не би имао обавезу исправке одбитка претходног пореза по основу набавке гараже.

- су отворени, односно алтернативни инвестициони фондови, без својства правног лица;

- ће пословати са обвезницима ПДВ - отвореним, односно алтернативним инвестиционим фондовима, без својства правног лица;

Омогућавањем да се отворени, односно алтернативни инвестициони фондови, без својства правног лица, који су уписани у одговарајући регистар у складу са законом, сматрају пореским обвезницима, обезбеђује се њихово равноправно учешће на тржишту и доследно спровођење принципа неутралности. Наиме, ако се наведени фондови евидентирају за обавезу плаћања ПДВ, ПДВ који је обрачунат за промет извршен од стране отвореног, односно алтернативног инвестиционог фонда обвезник ПДВ којем је тај промет извршен моћи ће да одбије као претходни порез уз испуњење прописаних услова.

- врше промет добара и услуга из области грађевинарства другим обвезницима ПДВ, односно Републици, републичким органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правним лицима основаним законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе;

Наиме, с обзиром да је за промет добара и услуга из области грађевинарства, који обвезник ПДВ врши другом обвезнику ПДВ, односно Републици, републичким органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правним лицима основаним законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе, порески дужник прималац, а да је подзаконским прописом ближе уређено шта се сматра прометом добара и услуга из области грађевинарства за сврху примене правила која се односе на одређивање пореског дужника, прописивањем да се тим

прометом сматра промет у вредности већој од 500.000 динара, без ПДВ, поједноставиће се примена наведених правила.

- врше промет добара која су у поступку активног оплемењивања за која би обвезник - стицалац имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао са обрачунатим ПДВ и обвезнике ПДВ којима је тај промет извршен;

Прописивањем наведеног пореског ослобођења омогућава се, с једне стране, да обвезници ПДВ који врше промет добара која су у поступку активног оплемењивања за која би обвезник - стицалац имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао са обрачунатим ПДВ немају обавезу обрачунавања ПДВ, а с друге стране, да обвезници ПДВ којима је тај промет извршен набављају предметна добра без ПДВ (што значи уз ангажовање мањег износа новчаних средстава).

- послују, односно посредују у пословању виртуелним валутама које се не користе као законска средства плаћања, имајући у виду да је за наведени промет предложено прописивање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза;

- обављају делатност са правом и без права на одбитак претходног пореза и по том основу утврђују сразмерни порески одбитак;

Наиме, предлаже се да се у промет добара и услуга за утврђивање процента сразмерног пореског одбитка које се врши стављањем у однос промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ и укупног промета добара и услуга у који није укључен ПДВ, извршеног од 1. јануара текуће године до истека пореског периода за који се подноси пореска пријава, поред промета опреме и објеката за вршење делатности, улагања у објекте за вршење делатности за које се наплаћује накнада, повремених промета непокретности које изврши обвезник којем промет непокретности није уобичајена делатност коју обавља и повремених промета услуга које се односе на промет новца и капитала, за које је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, не урачунавају ни повремени промети одређених услуга (нпр. промет удела у капиталу друштва) за које је прописана иста врста пореског ослобођења. На тај начин обезбеђује се да, примера ради, два промета удела или два промета акција које обвезник ПДВ изврши у току једне календарске године, немају утицај на проценат, а самим тим ни на износ сразмерног пореског одбитка.

- се баве прометом половних добара, укључујући и половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета;

Наиме, овим законом предлаже се друкчије уређивање посебног поступка опорезивања промета половних добара, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета. С тим у вези, постоје суштинске разлике између постојећег и предложеног решења. Према постојећем решењу, обвезници који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, утврђују основицу као разлику између продајне и набавне цене добра (у даљем тексту: опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици. Наведени начин утврђивања основице примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дубовао ПДВ или је користио опорезивање разлике, при чему тај начин утврђивања основице представља обавезу за пореске обвезнике који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета. Поред тога, ови обвезници дужни су да при промету добара, чији је пренос права својине предмет опорезивања у складу са законом којим се уређују порези на имовину, изврше упоређивање износа ПДВ обрачунатог по посебном поступку опорезивања и износа пореза који би био обрачунат у складу са законом којим се уређују порези на имовину и да, ако би износ ПДВ био мањи од износа пореза који би био обрачунат у складу са законом којим се уређују порези на имовину, поступе у складу са законом којим се уређују порези на имовину. Предложеним

решењем уводи се право оптирања обвезника који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, у смислу да могу да утврде основицу као разлику између продајне и набавне цене добра, уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици, при чему се тај начин утврђивања основице примењује ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике, као и у случају увоза добара на који је обрачунат и плаћен ПДВ. Наведено оптирање односи се на сваки појединачни промет, при чему обвезници не би били у обавези да приликом промета наведених добара упоређују износ ПДВ и износ пореза који би био обрачунат у складу са законом којим се уређују порези на имовину, што би значајно олакшало њихово пословање.

- су у претходних 12 месеци остварили укупан промет већи од 8.000.000 динара, а нису поднели евиденциону пријаву у прописаном року;

Предлаже се да ако обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара, а није поднео евиденциону пријаву у прописаном року (најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве) да то може учинити и после тог рока, односно да ће евиденциону пријаву поднети надлежни порески орган по службеној дужности. У овом случају, предлаже се да обвезник има право на одбитак претходног пореза (уз испуњење прописаних услова) за набавку добара и услуга, укључујући и аванс, почев од дана подношења евиденционе пријаве.

- издају рачуне у електронском облику;

Предлаже се прописивање да обвезник може издати рачун и у електронском облику ако постоји сагласност примаоца да прихвата рачун у електронском облику, осим у случају обавезе издавања рачуна у електронском облику у складу са законом када сагласност примаоца није потребна. Рачун у електронском облику издаје се као електронски документ у складу са законом.

- који су у рачуну исказали већи износ ПДВ,

Предлаже се да ако је обвезник ПДВ у рачуну исказао већи износ ПДВ, да има право да исправи тај износ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ, односно рачун у којем није исказан ПДВ, односно ако је сторнирао рачун у случају када рачун није требало да буде издат и ако поседује документ примаоца рачуна – обвезника ПДВ или лица које има право на рефакцију ПДВ у којем је наведено да погрешно исказани ПДВ није коришћен као претходни порез, односно да за тај износ ПДВ није поднет захтев за рефакцију ПДВ, у случају када је рачун издат обвезнику ПДВ или лицу које има право на рефакцију ПДВ.

2) отворене, односно алтернативне инвестиционе фондове, без својства правног лица, уписане у одговарајуће регистре у складу са законом, из разлога што су сврстани у пореске обвезнике, па им је на тај начин омогућено и евидентирање за обавезу плаћања ПДВ, што их изједначава са другим пореским обвезницима,

3) Пореску управу, из разлога прописивања овлашћења за подношење евиденционе пријаве по службеној дужности за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара, а у прописаном року није поднео евиденциону пријаву.

2. Какве трошкове ће примена овог закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим правним лицима)

Примена овог закона не би требало да створи додатне трошкове грађанима и привреди.

3. Да ли су позитивне последице доношења овог закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

С обзиром да примена овог закона не би требало да створи додатне трошкове, није потребно посебно образлагати да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити.

Независно од наведеног, указујемо да су позитивне последице овог закона објашњене у овом образложењу.

4. Да ли се овим законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Овај закон нема утицај на стварање нових привредних субјеката на тржишту, али се сврставањем отворених, односно алтернативних инвестиционих фондова у пореске обвезнике подржава тржишна конкуренција.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

У поступку припреме овог закона није спроведена формална јавна расправа, али је Нацрт закона објављен на интернет страници Министарства финансија, чиме је заинтересованим лицима пружена могућност да доставе своје примедбе и сугестије. Овај закон је достављен на мишљење надлежним министарствима.

6. Које ће се мере током примене овог закона предузети да би се остварило оно што се доношењем овог закона намерава

Министарство финансија је надлежно за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике Србије, као и за давање мишљења у вези његове примене.

У циљу адекватног спровођења овог закона, министар финансија ће благовремено донети подзаконске прописе којима ће се ближе уредити одређена питања.

Посебно истичемо, да ће се периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбедити транспарентност, информисаност и доступност информација, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем закона.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Члан 4.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Добрима се сматрају и вода, електрична енергија, гас и енергија за грејање, односно хлађење.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и:

1) пренос права располагања на добрима уз накнаду на основу прописа или другог акта државног органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе;

2) предаја добара на основу уговора о продаји са одложеним плаћањем којим је уговорено да се право располагања преноси најкасније отплатом последње рате;

2а) предаја добара на основу уговора о лизингу, односно закупу, закљученог на одређени период, за покретне или непокретне ствари, када ниједна од уговорних страна не може раскинути уговор ако се стране придржавају уговорних обавеза;

3) пренос добара од стране власника комисионару и од стране комисионара примаоцу;

4) испорука добара по уговору на основу којег се плаћа провизија при продаји;

5) пренос добара од стране власника консигнатуру и од консигнатора примаоцу добара;

6) испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима;

7) пренос права располагања на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката;

7а) пренос власничког удела на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката;

8) размена добара за друга добра или услуге.

Са прометом добара уз накнаду изједначава се:

1) узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица;

2) сваки други промет добара без накнаде;

3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Узимање добара, односно сваки други промет добара из става 4. овог члана сматра се прометом добара уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове може одбити у потпуности или сразмерно, независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза.

Ако се уз испоруку добара врши споредна испорука добара или споредно пружање услуга, сматра се да је извршена једна испорука добара.

~~Споредном испоруком добара из става 6. овог члана не сматра се пренос права располагања на грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.~~

СПОРЕДНОМ ИСПОРУКОМ ДОБАРА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА НЕ СМАТРА СЕ ПРЕНОС ПРАВА РАСПОЛАГАЊА НА:

1) ГРАЂЕВИНСКОМ ОБЈЕКТУ ИЛИ ЕКОНОМСКИ ДЕЉИВОЈ ЦЕЛИНИ У ОКВИРУ ГРАЂЕВИНСКОГ ОБЈЕКТА КОЈА СЕ СМАТРА НЕПОКРЕТНОШЋУ У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПРОМЕТ НЕПОКРЕТНОСТИ;

2) ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА УЗ ПРЕНОС ПРАВА РАСПОЛАГАЊА НА НЕПОКРЕТНОСТИ ИЗ ТАЧКЕ 1) ОВОГ СТАВА.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, испорука сваког добра у имовини која се преноси сматра се посебним прометом.

Код испоруке у низу једног истог добра, код које први испоручилац преноси право располагања непосредно последњем примаоцу добра, свака испорука добра у низу сматра се посебном испоруком.

Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар) ближе уређује критеријуме на основу којих се одређује када се предаја добара на основу уговора о лизингу, односно закупу сматра прометом добара из става 3. тачка 2а) овог члана, као и шта се сматра узимањем добара која су део пословне имовине пореског обвезника и сваким другим прометом без накнаде из става 4. овог члана.

Члан 5.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Промет услуга је и свако нечињење и трпљење.

Прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и:

- 1) пренос, уступање и давање на коришћење ауторских и сродних права, патената, лиценци, заштитних знакова, као и других права интелектуалне својине;
- 2) пружање услуга уз накнаду на основу прописа или другог акта државних органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе;
- 3) предаја добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала наручиоца;
- 4) размена услуга за добра или услуге;
- 5) предаја јела и пића за конзумацију на лицу места;
- 6) брисана ("Службени гласник РС", број 61/05);
- 7) уступање удела или права.

Са прометом услуга уз накнаду изједначава се:

- 1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно употреба добара у непословне сврхе пореског обвезника;
- 2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно друго пружање услуга без накнаде у непословне сврхе пореског обвезника.

Употреба добара из става 4. тачка 1) овог члана сматра се прометом услуга уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра може одбити у потпуности или сразмерно, независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза.

Ако се уз услугу врши споредно пружање услуга или споредна испорука добара, сматра се да је пружена једна услуга.

СПОРЕДНИМ ПРУЖАЊЕМ УСЛУГА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА НЕ СМАТРА СЕ УСЛУГА ИЗНАЈМЉИВАЊА, ОДНОСНО ДАВАЊА НА КОРИШЋЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ОБЈЕКТА ИЛИ ЕКОНОМСКИ ДЕЉИВЕ ЦЕЛИНЕ У ОКВИРУ ГРАЂЕВИНСКОГ ОБЈЕКТА КОЈА СЕ СМАТРА НЕПОКРЕТНОШЋУ У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПРОМЕТ НЕПОКРЕТНОСТИ.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, свака услуга која се пружа преносом имовине сматра се посебним прометом.

Министар ближе уређује шта се сматра употребом добара и пружањем услуга из става 4. овог члана.

Члан 7а

Вредносни ваучер, у смислу овог закона, је инструмент за који постоји обавеза да се прихвати као накнада или део накнаде за ~~испоручена добра или пружене услуге, ако су добра која се испоручују, односно услуге које се пружају, идентитет~~ ИСПОРУКУ ДОБАРА ИЛИ ПРУЖАЊЕ УСЛУГА, АКО СУ ДОБРА КОЈА СЕ ИСПОРУЧУЈУ, ОДНОСНО УСЛУГЕ КОЈЕ СЕ ПРУЖАЈУ ИЛИ ИДЕНТИТЕТ ПОТЕНЦИЈАЛНИХ испоручилаца тих добара, односно пружалаца тих услуга и услови употребе вредносног ваучера назначени на самом вредносном ваучеру или повезаној документацији (у даљем тексту: вредносни ваучер).

Вредносни ваучер може бити једнонаменски и вишенаменски.

Једнонаменским вредносним ваучером из става 2. овог члана сматра се вредносни ваучер за који су место испоруке добара, односно место пружања услуга на које се вредносни ваучер односи и износ ПДВ који се за промет тих добара, односно услуга обрачунава и плаћа у складу са овим законом познати у тренутку издавања вредносног ваучера.

Вишенаменски вредносни ваучер из става 2. овог члана је вредносни ваучер који није једнонаменски вредносни ваучер из става 3. овог члана.

Вредносни ваучер може бити у физичком или електронском облику.

Вредносним ваучером не сматра се инструмент који имаоцу даје право на попуст при набавци добара, односно услуга, а који не укључује право на набавку добара, односно услуга, као ни превозне карте, улазнице, поштанске марке и сл.

Члан 8.

Порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) је лице, укључујући и лице које у Републици нема седиште, односно пребивалиште (у даљем тексту: страно лице), које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру сталне пословне јединице.

Изузетно од става 3. овог члана, ако страно лице у Републици има сталну пословну јединицу, то страно лице обвезник је за промет који не врши његова стална пословна јединица.

Сталном пословном јединицом из ст. 3. и 4. овог члана сматра се организациони део правног лица који у складу са законом може да обавља делатност.

Обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара или пружање услуга.

Обвезник је лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

ОБВЕЗНИКОМ СЕ СМАТРА И ОТВОРЕНИ ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНД, ОДНОСНО АЛТЕРНАТИВНИ ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНД, КОЈИ НЕМА СВОЈСТВО ПРАВНОГ ЛИЦА, А КОЈИ ЈЕ УПИСАН У ОДГОВАРАЈУЋИ РЕГИСТАР У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

Члан 10.

Порески дужник, у смислу овог закона, је:

1) обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим чланом има друго лице;

2) брисана ("Службени гласник РС", број 83/15)

3) прималац добара и услуга, ако страно лице није обвезник ПДВ у Републици, независно од тога да ли у Републици има сталну пословну јединицу и да ли је та стална пословна јединица обвезник ПДВ у Републици;

4) лице које у рачуну или другом документу који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) исказе ПДВ, а да за то није имало обавезу у складу са овим законом;

5) лице које увози добро.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, порески дужник је:

1) прималац добара или услуга, обвезник ПДВ, за промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, извршен од стране другог обвезника ПДВ;

2) прималац добара, обвезник ПДВ, за промет грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, извршен од стране другог обвезника ПДВ, у случају када је уговором на основу којег се врши промет тих добара предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ у складу са овим законом;

3) прималац добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ, односно лице из члана 9. став 1. овог закона, за промет извршен од стране обвезника ПДВ, АКО ЈЕ ВРЕДНОСТ ТОГ ПРОМЕТА VEЋА ОД 500.000 ДИНАРА, БЕЗ ПДВ;

4) прималац електричне енергије и природног гаса који се испоручују преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, обвезник ПДВ који је ова добра набавио ради даље продаје, за промет електричне енергије и природног гаса извршен од стране другог обвезника ПДВ;

5) прималац добара или услуга, обвезник ПДВ, за промет извршен од стране другог обвезника ПДВ, и то код промета:

(1) хипотековане непокретности код реализације хипотеке у складу са законом којим се уређује хипотека;

(2) предмета заложног права код реализације уговора о залози у складу са законом којим се уређује заложно право на покретним стварима;

(3) добара или услуга над којима се спроводи извршење у извршном поступку у складу са законом;

б) стицалац имовине или дела имовине чији је пренос извршен у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) овог закона, после чијег преноса су престали услови из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона;

За промет добара и услуга из става 2. овог члана, који се врши између обвезника ПДВ, правила за одређивање пореског дужника из става 2. овог члана примењују се искључиво ако је тај промет извршен између обвезника ПДВ евидентираних за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана, када страном лице врши промет добара и услуга у Републици лицу које није обвезник ПДВ, осим лицу из члана 9. став 1. овог закона, а накнаду за тај промет добара и услуга у име и за рачун страног лица наплаћује обвезник ПДВ, порески дужник за тај промет је обвезник ПДВ који наплаћује накнаду.

Министар ближе уређује шта се сматра секундарним сировинама, услугама које су непосредно повезане са секундарним сировинама и добрима и услугама из области грађевинарства из става 2. тач. 1) и 3) овог члана.

Члан 17.

Пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (у даљем тексту: субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није другачије прописано.

Субвенцијама из става 1. овог члана сматрају се новчана средства која чине накнаду, односно део накнаде за промет добара или услуга, осим новчаних средстава на име подстицаја у функцији остваривања циљева одређене политике у складу са законом.

У основицу се урачунавају и:

1) акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;

2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Основица не садржи:

1) попусте и друга умањења цене, који се примаоцу добара или услуга одобравају у моменту вршења промета добара или услуга;

~~2) износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог, ако тај износ преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату;~~

2) ИЗНОСЕ КОЈЕ ОБВЕЗНИК НАПЛАЋУЈЕ У ИМЕ И ЗА РАЧУН ДРУГОГ, АКО ТЕ ИЗНОСЕ ПРЕНОСИ ЛИЦУ У ЧИЈЕ ИМЕ И ЗА ЧИЈИ РАЧУН ЈЕ ИЗВРШИО НАПЛАТУ И АКО СУ ТИ ИЗНОСИ ПОСЕБНО ЕВИДЕНТИРАНИ-;

3) ИЗНОСЕ КОЈЕ ОБВЕЗНИК ПОТРАЖУЈЕ ЗА ИЗДАТКЕ КОЈЕ ЈЕ ПЛАТИО У ИМЕ И ЗА РАЧУН ПРИМАОЦА ДОБАРА ИЛИ УСЛУГА, АКО СУ ТИ ИЗНОСИ ПОСЕБНО ЕВИДЕНТИРАНИ.

Ако се накнада или део накнаде не остварују у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Код промета добара или услуга, које чине улог у привредно друштво, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Министар ближе уређује начин утврђивања пореске основице.

Члан 24.

ПДВ се не плаћа на:

1) превозне и остале услуге, које су повезане са увозом добара, ако је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. овог закона;

2) промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;

3) промет добара која инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;

4) промет добара која путник отпрема у иностранство у личном пртљагу, за некомерцијалне сврхе, ако:

(1) путник у Републици нема пребивалиште ни боравиште,

(2) се добра отпремају пре истека три календарска месеца по истеку календарског месеца у којем је извршен промет добара,

(3) је укупна вредност испоручених добара једнака или већа од 6.000 динара, укључујући ПДВ,

(4) обвезник ПДВ поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство;

5) унос добара у слободну зону, превозне и друге услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара и услуга у слободној зони, за које би обвезник - корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра или услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне;

5а) промет добара која се уносе у слободну зону, превозне и друге услуге које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара у слободној зони, који се врши страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ - корисником слободне зоне да та добра угради у добра намењена отпремању у иностранство;

б) промет добара која су у поступку царинског складиштења;

ба) отпремање добара у слободне царинске продавнице отворене на ваздухопловним пристаништима отвореним за међународни саобраћај на којима је организована пасошка и царинска контрола ради продаје путницима у складу са царинским прописима (у даљем тексту: слободне царинске продавнице), као и на испоруку добара из слободних царинских продавница;

7) услуге радова на покретним добрима набављеним од стране иностраног примаоца услуге у Републици, или која су увезена ради оплемењивања, оправке или уградње, а која после оплемењивања, оправке или уградње, испоручилац услуге, инострани прималац или треће лице, по њиховом налогу, превози или отпрема у иностранство;

7А) ПРОМЕТ ДОБАРА КОЈА СУ У ПОСТУПКУ АКТИВНОГ ОПЛЕМЕЊИВАЊА ЗА КОЈА БИ ОБВЕЗНИК - СТИЦАЛАЦ ИМАО ПРАВО НА ОДБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА КАДА БИ ТА ДОБРА НАБАВЉАО СА ОБРАЧУНАТИМ ПДВ;

8) превозне и остале услуге које су у вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара, осим услуга које су ослобођене од ПДВ без права на порески одбитак у складу са овим законом;

9) услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности;

10) испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица;

11) промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става;

12) услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају, с тим што за нерезидентно предузеће које врши међународни превоз лица бродовима у речном саобраћају, пореско ослобођење важи само у случају узајамности;

13) испоруке бродова, сервисирање, поправке, одржавање и изнајмљивање бродова, који се претежно користе уз накнаду у међународном речном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих бродова;

14) промет добара и услуга намењених непосредним потребама бродова из тачке 13) овог става;

15) испоруке злата Народној банци Србије;

16) добра и услуге намењене за:

(1) службене потребе дипломатских и конзуларних представништава;

(2) службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговором;

(3) личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништава, укључујући и чланове њихових породица;

(4) личне потребе страног особља међународних организација, укључујући чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговором;

16а) промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима осим ако ратификованим међународним уговором није друкчије предвиђено;

16б) промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о кредиту, односно зајму, закљученим између државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике и међународне финансијске организације, односно друге државе, као и између треће стране и међународне финансијске организације, односно друге државе у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контрагарант, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза;

16в) промет добара и услуга који се врши на основу међународних уговора, ако је тим уговорима предвиђено пореско ослобођење, осим међународних уговора из тач. 16а) и 16б) овог става;

16г) промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње аутопутева за које је посебним законом утврђен јавни интерес;

17) услуге посредовања које се односе на промет добара и услуга из тач. 1) - 16) овог става.

Пореско ослобођење из става 1. овог члана примењује се и ако је накнада, односно део накнаде наплаћен пре извршеног промета.

Пореско ослобођење из става 1. тачка 3) овог члана не односи се на промет добара која инострани прималац сам превезе ради опремања или снабдевања спортских чамаца, спортских авиона и осталих превозних средстава за приватне потребе.

Обвезник ПДВ који је извршио промет добара путнику из става 1. тачка 4) овог члана дужан је да на његов захтев изда документацију на основу које путник може остварити повраћај ПДВ у складу са овим законом.

Пореско ослобођење за промет добара из става 1. тачка 4) овог члана обвезник ПДВ може да оствари у пореском периоду у којем поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство.

Ако у пореском периоду у којем је извршио промет добара из става 1. тачка 4) овог члана обвезник ПДВ не поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство, обвезник ПДВ је дужан да ПДВ обрачунат за тај промет плати у складу са овим законом.

У пореском периоду у којем обвезник ПДВ добије доказе да је путник отпремио добра у иностранство, обвезник ПДВ смањује обрачунати ПДВ из става 6. овог члана.

Пореско ослобођење за промет добара из става 1. тачка 4) овог члана не односи се на промет добара која се сматрају акцизним производима у складу са законом којим се уређују акцизе и промет добара за опремање и снабдевање било ког превозног средства за приватне потребе.

Пребивалиштем, односно боравиштем из става 1. тачка 4) подтачка (1) овог члана сматра се место уписано у пасошу, личној карти или другом документу који се, у складу са законом, сматра идентификационом исправом у Републици.

ПДВ који је плаћен као део накнаде за промет добара из става 1. тачка 4) овог члана враћа се путнику, односно другом подносиоцу захтева ако у року од 12 месеци од дана отпремања добара у иностранство достави обвезнику ПДВ доказе да је путник отпремио добра у иностранство.

Ослобођење из става 1. тачка 16) подтач. (1) и (3) овог члана се остварује под условом реципроцитета, а на основу потврде министарства надлежног за иностране послове.

Иностраним примаоцем добара или услуга, у смислу овог члана, сматра се лице које:

- 1) је обвезник, а чије је место стварне управе ван Републике;
- 2) није обвезник, а има пребивалиште или седиште ван Републике.

Министар ближе уређује начин и поступак остваривања пореских ослобођења из ст. 1. и 2. овог члана, шта се сматра личним пртљагом и доказима да је путник отпремио добра у иностранство из става 1. тачка 4) овог члана, као и начин и поступак враћања ПДВ из става 10. овог члана.

Члан 25.

ПДВ се не плаћа у промету новца и капитала, и то код:

1) пословања и посредовања у пословању законским средствима плаћања, осим папирног и кованог новца који се не користи као законско средство плаћања или има нумизматичку вредност;

1А) ПОСЛОВАЊА И ПОСРЕДОВАЊА У ПОСЛОВАЊУ ВИРТУЕЛНИМ ВАЛУТАМА КОЈЕ СЕ НЕ КОРИСТЕ КАО ЗАКОНСКА СРЕДСТВА ПЛАЋАЊА;

2) пословања и посредовања у пословању акцијама, уделима у друштвима и удружењима, обвезницама и другим хартијама од вредности, осим пословања које се односи на чување и управљање хартијама од вредности;

3) кредитних послова, укључујући посредовање, као и новчаних позајмица;

3а) брисана ("Сл. гласник РС", број 93/12)

4) преузимања обавеза, гаранција и других средстава обезбеђења, укључујући посредовање;

5) пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама;

6) пословања и посредовања у пословању новчаним потраживањима, чековима, меницама и другим сличним хартијама од вредности, осим наплате потраживања за друга лица;

7) пословања друштава за управљање инвестиционим фондовима у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови;

8) пословања друштава за управљање добровољним пензијским фондовима у складу са прописима којима се уређују добровољни пензијски фондови и пензијски планови.

ПДВ се не плаћа и на промет:

1) услуга осигурања и реосигурања, укључујући пратеће услуге посредника и агента (заступника) у осигурању;

2) земљишта (~~пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног~~), као и на давање у закуп тог земљишта;

3) објеката, осим првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката и првог преноса власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и промета објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, у случају када је уговором на основу којег се врши промет тих добара, закљученим између обвезника ПДВ, предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ, под условом да стицалац обрачунати ПДВ може у потпуности одбити као претходни порез;

3а) добара и услуга за које при набавци обвезник није имао право на одбитак претходног пореза;

3б) добара за која је у претходној фази промета постојала обавеза плаћања пореза у складу са законом којим се уређују порези на имовину;

4) услуга закупа станова, ако се користе за стамбене потребе;

5) удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици, осим власничких удела из члана 4. овог закона;

6) поштанских услуга од стране јавног предузећа, као и са њима повезаних испорука добара;

7) услуга које пружају здравствене установе у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту, укључујући и смештај, негу и исхрану болесника у тим установама, осим апотека и апотекарских установа;

8) услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту;

9) услуга и испоруке зубне протетике у оквиру делатности зубног техничара, као и испорука зубне протетике од стране стоматолога;

10) људских органа, ткива, телесних течности и ћелија, крви и мајчиног млека;

11) услуга социјалног старања и заштите, децје заштите и заштите младих, услуга установа социјалне заштите, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности;

12) услуга смештаја и исхране ученика и студената у школским и студентским домовима или сличним установама, као и са њима непосредно повезан промет добара и услуга;

13) услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област;

14) услуга из области културе и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност;

15) услуга из области науке и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност;

16) услуга верског карактера од стране регистрованих цркава и верских заједница и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга;

17) услуга јавног радиодифузног сервиса, осим услуга комерцијалног карактера;

18) услуга приређивања игара на срећу;

19) услуга из области спорта и физичког васпитања лицима која се баве спортом и физичким васпитањем, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

Ако је обвезник ПДВ при набавци добара могао да оствари право на одбитак дела претходног пореза у складу са чланом 30. овог закона, не примењује се пореско ослобођење из става 2. тачка 3а) овог члана.

Лицем чија делатност није усмерена ка остваривању добити, у смислу става 2. овог члана, сматра се лице које је основано од стране Републике, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе и чији је власник Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе у потпуности или у већинском делу.

Министар ближе уређује шта се сматра добрима, односно услугама из става 2. тач. 3), 7), 11), 12), 13), 14), 15) и 18) овог члана.

Члан 30.

Ако обвезник користи испоручена или увезена добра или прима услуге, за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

Ако за поједина испоручена или увезена добра или примљене услуге обвезник не може да изврши поделу претходног пореза на начин из става 1. овог члана, а које користи за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, може да одбије сразмерни део претходног пореза који одговара учешћу промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ, у укупном промету у који није укључен ПДВ (у даљем тексту: сразмерни порески одбитак).

Сразмерни порески одбитак утврђује се применом процента сразмерног пореског одбитка на износ претходног пореза у пореском периоду, умањеног за износе који су опредељени на начин из става 1. овог члана, као и за износ претходног пореза за који обвезник нема право на одбитак у смислу члана 29. став 1. овог закона.

Процент сразмерног пореског одбитка за порески период утврђује се стављањем у однос промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ и укупног промета добара и услуга у који није укључен ПДВ, извршеног од 1. јануара текуће године до истека пореског периода за који се подноси пореска пријава.

У промет добара и услуга за утврђивање процента сразмерног пореског одбитка из става 4. овог члана не урачунава се:

- 1) промет опреме и објеката за вршење делатности;
- 2) улагање у објекте за вршење делатности за које се наплаћује накнада;
- 3) повремени промети непокретности које изврши обвезник којем промет непокретности није уобичајена делатност коју обавља;
- 4) повремени промети услуга из члана 25. став 1. И СТАВ 2. ТАЧКА 5) овог закона.

Повременим прометима непокретности из става 5. тачка 3) овог члана сматрају се највише два промета непокретности у једној календарској години.

Повременим прометима услуга из става 5. тачка 4) овог члана сматрају се највише два промета услуга ИЗ ЧЛАНА 25. СТАВ 1. И ДВА ПРОМЕТА УСЛУГА ИЗ ЧЛАНА 25. СТАВ 2. ТАЧКА 5) ОВОГ ЗАКОНА у једној календарској години.

У последњем пореском периоду, односно у последњем пореском периоду календарске године, обвезник ПДВ врши исправку сразмерног пореског одбитка применом процента сразмерног пореског одбитка на износ претходног пореза из свих пореских периода у календарској години.

Изузетно, ако утврђени проценат сразмерног пореског одбитка из става 4. овог члана износи најмање 98%, обвезник није дужан да врши поделу претходног пореза у складу са овим законом.

Министар ближе уређује начин утврђивања и исправку сразмерног пореског одбитка.

Члан 36.

~~Обвезници који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, утврђују основицу као разлику између продајне и набавне цене добра (у даљем тексту: опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.~~

~~Основица из става 1. овог члана примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике из става 1. овог члана.~~

~~У случајевима из члана 4. став 4. овог закона, као продајна цена за израчунавање разлике сматра се вредност из члана 18. овог закона.~~

~~Код промета добара из става 1. овог члана, обвезник не може исказивати ПДВ у рачунима или другим документима.~~

~~Обвезник нема право на одбитак претходног пореза за добра и услуге који су у непосредној вези са добрима из става 1. овог члана.~~

~~Половним добрима из става 1. овог члана не сматрају се секундарне сировине из члана 10. став 2. тачка 1) овог закона.~~

~~Ако би износ ПДВ обрачунат у складу са одредбама ст. 1—3. овог члана за промет добара чији је пренос права својине предмет опорезивања у складу са законом којим се уређују порези на имовину, био мањи од износа пореза који би за тај промет био обрачунат у складу са тим законом, на тај промет не плаћа се ПДВ.~~

~~Министар ближе уређује шта се сматра половним добрима, уметничким делом, колекционарским добром и антиквитетом из става 1. овог члана.~~

ОБВЕЗНИК КОЛИ СЕ БАВИ ПРОМЕТОМ ПОЛОВНИХ ДОБАРА, УКЉУЧУЈУЋИ ПОЛОВНА МОТОРНА ВОЗИЛА, УМЕТНИЧКИХ ДЕЛА, КОЛЕКЦИОНАРСКИХ ДОБАРА И АНТИКВИТЕТА, МОЖЕ ДА УТВРДИ ОСНОВИЦУ КАО РАЗЛИКУ ИЗМЕЂУ ПРОДАЈНЕ И НАБАВНЕ ЦЕНЕ ДОБРА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ОПОРЕЗИВАЊЕ РАЗЛИКЕ), УЗ ОДБИТАК ПДВ КОЛИ ЈЕ САДРЖАН У ТОЈ РАЗЛИЦИ.

ОБВЕЗНИКОМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СМАТРА СЕ ОБВЕЗНИК КОЈИ, У ОКВИРУ СВОЈЕ ДЕЛАТНОСТИ И С ЦИЉЕМ ДАЉЕ ПРОДАЈЕ, НАБАВЉА У РЕПУБЛИЦИ ИЛИ УВОЗИ ДОБРА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

ОСНОВИЦА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРИМЕЊУЈЕ СЕ АКО КОД НАБАВКЕ ДОБАРА ЊИХОВ ИСПОРУЧИЛАЦ НИЈЕ ДУГОВАО ПДВ ИЛИ ЈЕ КОРИСТИО ОПОРЕЗИВАЊЕ РАЗЛИКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, КАО И У СЛУЧАЈУ УВОЗА ДОБАРА НА КОЈИ ЈЕ ОБРАЧУНАТ И ПЛАЋЕН ПДВ.

У СЛУЧАЈЕВИМА ИЗ ЧЛАНА 4. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА, КАО ПРОДАЈНА ЦЕНА ЗА ИЗРАЧУНАВАЊЕ РАЗЛИКЕ СМАТРА СЕ ВРЕДНОСТ ИЗ ЧЛАНА 18. СТ. 1. И 3. ОВОГ ЗАКОНА.

КОД ПРОМЕТА ДОБАРА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НА КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈЕ ОПОРЕЗИВАЊЕ РАЗЛИКЕ, ОБВЕЗНИК НЕ МОЖЕ ИСКАЗИВАТИ ПДВ У РАЧУНИМА ИЛИ ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА.

ОБВЕЗНИК НЕМА ПРАВО НА ОДБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА ЗА ДОБРА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КОЈА СУ УВЕЗЕНА, КАО И ЗА ДОБРА И УСЛУГЕ КОЈИ СУ У НЕПОСРЕДНОЈ ВЕЗИ СА ДОБРИМА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, КОД ЧИЈЕГ ПРОМЕТА ПРИМЕЊУЈЕ ОПОРЕЗИВАЊЕ РАЗЛИКЕ.

ПОЛОВНИМ ДОБРИМА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ СМАТРАЈУ СЕ СЕКУНДАРНЕ СИРОВИНЕ ИЗ ЧЛАНА 10. СТАВ 2. ТАЧКА 1) ОВОГ ЗАКОНА.

ОБВЕЗНИК ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА КОЈИ ВРШИ ПРОМЕТ ДОБАРА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЗА КОЈИ УТВРЂУЈЕ ОСНОВИЦУ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 17, ОДНОСНО ЧЛАНОМ 18. СТ. 1. И 3. ОВОГ ЗАКОНА И ПРОМЕТ ДОБАРА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЗА КОЈИ ПРИМЕЊУЈЕ ОПОРЕЗИВАЊЕ РАЗЛИКЕ, ДУЖАН ЈЕ ДА У СВОЈОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ ОДВОЈЕНО ИСКАЖЕ ПОДАТКЕ О ТИМ ПРОМЕТИМА.

МИНИСТАР БЛИЖЕ УРЕЂУЈЕ ШТА СЕ СМАТРА ПОЛОВНИМ ДОБРИМА, УМЕТНИЧКИМ ДЕЛОМ, КОЛЕКЦИОНАРСКИМ ДОБРОМ И АНТИКВИТЕТОМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

Члан 36а

Обвезник ПДВ чији укупан промет добара и услуга у претходних 12 месеци није већи од 50.000.000 динара и који је у том периоду непрекидно био евидентиран за обавезу плаћања ПДВ може да поднесе захтев надлежном пореском органу за одобравање плаћања пореске обавезе по наплаћеном потраживању за извршени промет добара и услуга (у даљем тексту: систем наплате), под условима да:

1) је у претходних 12 месеци подносио пореске пријаве за ПДВ у прописаном року;

2) у претходних 12 месеци нису престали услови за обрачунавање ПДВ по систему наплате, односно да обвезник ПДВ није престао да користи систем наплате на сопствени захтев.

Захтев из става 1. овог члана подноси се надлежном пореском органу који проверава испуњеност услова за систем наплате и издаје потврду о одобравању система наплате.

Обвезник ПДВ примењује систем наплате од првог дана пореског периода који следи пореском периоду у којем је примио потврду из става 2. овог члана.

Обвезник ПДВ коме је надлежни порески орган одобрио примену система наплате:

1) обрачунава ПДВ за извршени промет добара и услуга, издаје рачун у складу са овим законом у којем исказује обрачунати ПДВ и наводи да за тај промет добара и услуга примењује систем наплате;

2) пореску обавезу из тачке 1) овог става плаћа за порески период у којем је наплатио потраживање, односно део потраживања за извршени промет добара и услуга, у делу наплаћеног потраживања;

3) има право на одбитак претходног пореза у складу са чланом 28. ст. 1, 2. и 4. овог закона, а под условом да је претходном учеснику у промету платио обавезу за промет добара и услуга, у делу плаћене обавезе, односно да је плаћен ПДВ при увозу добара.

Изузетно од става 4. овог члана, систем наплате не примењује се код:

1) промета добара из члана 4. став 3. тач. 7) и 7а) овог закона;

2) преноса целокупне или дела имовине, осим преноса из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона;

3) промета добара и услуга за који је обвезник ПДВ порески дужник из члана 10. став 1. тачка 3) и ~~ст. 2. и 3.~~ СТ. 2. И 4. овог закона;

4) промета добара и услуга у складу са чл. 35. и 36. овог закона;

5) промета добара и услуга који се врши повезаним лицима у складу са законом којим се уређује порез на добит правних лица.

Ако обвезник ПДВ не наплати потраживање за промет добара и услуга у року од шест месеци од дана када је извршио промет, дужан је да пореску обавезу по основу тог промета плати за порески период у којем је истекао рок од шест месеци.

Систем наплате престаје првог дана пореског периода који следи пореском периоду у којем:

1) је обвезник ПДВ доставио изјаву надлежном пореском органу о престанку система наплате;

2) су настале околности због којих се обвезнику ПДВ не би одобрио систем наплате од стране надлежног пореског органа при подношењу захтева за одобравање овог система.

Надлежни порески орган издаје потврду о престанку система наплате из става 7. овог члана.

Изузетно од става 7. овог члана, систем наплате престаје и у случају подношења захтева за брисање из евиденције за ПДВ даном престанка ПДВ активности.

Код престанка система наплате, обвезник ПДВ је дужан да за последњи порески период, односно период у којем је престао са ПДВ активношћу, а у којем је примењивао систем наплате, плати и пореску обавезу за промет добара и услуга за који није наплатио потраживање и има право да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету којем није платио обавезу за промет добара и услуга одбије као претходни порез у складу са овим законом.

Министар ближе уређује шта се сматра наплатом потраживања из става 1. овог члана.

Члан 36б

Инвестиционим златом, у смислу овог закона, сматра се:

1) злато у облику полука или плочица, масе прихваћене на тржишту племенитих метала, степена финоће једнаког или већег од 995 хиљадитих делова (995/1000), независно од тога да ли је вредност злата изражена кроз хартије од вредности;

2) златни новчићи степена финоће једнаког или већег од 900 хиљадитих делова (900/1000), исковани после 1800. године, који јесу или су били законско средство плаћања у држави порекла, а који се уобичајено продају по цени која није виша од 80% вредности злата на отвореном тржишту, садржаног у новчићима.

Инвестиционим златом, у смислу овог закона, не сматра се монетарно злато.

Сматра се да се златни новчићи из става 1. тачка 2) овог члана, у смислу овог закона, не сматрају колекционарским добрима у смислу члана 36. овог закона и да се не продају у нумизматичке сврхе.

ПДВ се не плаћа на:

1) промет и увоз инвестиционог злата, укључујући и инвестиционо злато чија је вредност наведена у потврдама о алоцираном или неалоцираном злату, злато којим се тргује преко рачуна за трговање златом, укључујући и зајмове и замене злата (своп послови) који подразумевају право власништва или потраживања у вези са златом, као и активности у вези са инвестиционим златом на основу фјучерс и форвард уговора чији је резултат пренос права располагања или права потраживања у вези са инвестиционим златом;

2) промет услуга посредника који у име и за рачун налогодавца врши промет инвестиционог злата.

Изузетно од става 4. овог члана, обвезник ПДВ може да се определи да ће СЕ на промет инвестиционог злата обрачунати ПДВ достављањем обавештења надлежном пореском органу, ако:

1) производи инвестиционо злато, односно прерађује злато у инвестиционо злато, а промет врши другом обвезнику ПДВ;

2) у оквиру своје делатности врши промет злата за индустријске сврхе, а промет инвестиционог злата врши другом обвезнику ПДВ.

Порески дужник за промет инвестиционог злата из става 5. овог члана је обвезник ПДВ којем је тај промет извршен.

Ако се обвезник ПДВ из става 5. овог члана определио за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата, право на опредељење за обрачунавање ПДВ, о чему доставља обавештење надлежном пореском органу, има и посредник који врши промет услуга из става 4. тачка 2) овог члана.

~~Обвезник ПДВ из ст. 5. и 7. овог члана обрачунава ПДВ на промет инвестиционог злата и промет услуга посредовања код промета инвестиционог злата почев од пореског периода по истеку пореског периода у којем је доставио обавештење надлежном пореском органу.~~

КАДА СЕ ОБВЕЗНИК ПДВ ИЗ СТ. 5. И 7. ОВОГ ЧЛАНА ОПРЕДЕЛИ ЗА ОБРАЧУНАВАЊЕ ПДВ НА ПРОМЕТ ИНВЕСТИЦИОНОГ ЗЛАТА И ПРОМЕТ УСЛУГА ПОСРЕДОВАЊА КОД ПРОМЕТА ИНВЕСТИЦИОНОГ ЗЛАТА, ОБРАЧУНАВАЊЕ ПДВ ВРШИ СЕ ПОЧЕВ ОД ПОРЕСКОГ ПЕРИОДА ПО ИСТЕКУ ПОРЕСКОГ ПЕРИОДА У КОЈЕМ ЈЕ ДОСТАВИО ОБАВЕШТЕЊЕ НАДЛЕЖНОМ ПОРЕСКОМ ОРГАНУ.

Обвезник ПДВ који врши промет инвестиционог злата на који се не плаћа ПДВ у складу са овим чланом, има право да по основу тог промета одбије као претходни порез ПДВ обрачунат за:

1) промет инвестиционог злата који му је извршио обвезник ПДВ из става 5. овог члана;

2) промет или увоз злата намењеног преради у инвестиционо злато;

3) промет услуга које се односе на промену облика, масе или финоће злата, односно инвестиционог злата.

Обвезник ПДВ који врши промет инвестиционог злата на који се не плаћа ПДВ у складу са овим чланом, а који производи инвестиционо злато или прерађује злато у инвестиционо злато, има право да одбије као претходни порез ПДВ обрачунат за промет добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који су у непосредној вези са производњом или прерадом тог злата.

Обвезник ПДВ из ст. 5. и 7. овог члана који се определио за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата и промет услуга посредовања код промета инвестиционог злата, има право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом.

Обвезник ПДВ који врши промет инвестиционог злата дужан је да издаје рачуне за промет инвестиционог злата, да води евиденцију о свим активностима у вези са инвестиционим златом, посебно о лицима којима је извршио промет инвестиционог злата, као и да чува евиденцију у складу са овим законом.

Министар ближе уређује начин и поступак достављања обавештења о опредељењу за обрачунавање ПДВ обвезника ПДВ из ст. 5. и 7. овог члана, садржину рачуна и евиденције из става 12. овог члана.

Члан 38.

Обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара дужан је да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

АКО ОБВЕЗНИК ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НИЈЕ ПОДНЕО ЕВИДЕНЦИОНУ ПРИЈАВУ У РОКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЕВИДЕНЦИОНУ ПРИЈАВУ МОЖЕ ПОДНЕТИ И ПОСЛЕ ТОГ РОКА, ОДНОСНО ПОДНЕЋЕ ЈЕ НАДЛЕЖНИ ПОРЕСКИ ОРГАН ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

ОБВЕЗНИК ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ИМА ПРАВО НА ОДБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, ЗА НАБАВКУ ДОБАРА И УСЛУГА, УКЉУЧУЈУЋИ И АВАНС, ПОЧЕВ ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ЕВИДЕНЦИОНЕ ПРИЈАВЕ.

Евиденциону пријаву подноси и мали обвезник, односно пољопривредник који се определио за обавезу плаћања ПДВ, у року из става 1. овог члана.

Надлежни порески орган обвезнику издаје потврду о извршеном евидентирању за ПДВ.

Обвезник је дужан да наведе порески идентификациони број (у даљем тексту: ПИБ) у свим документима у складу са овим законом.

Члан 40.

Обвезник који је поднео захтев за брисање из евиденције за ПДВ дужан је да на дан престанка ПДВ активности:

1) изврши попис добара, укључујући опрему, објекте за вршење делатности и улагања у објекте, као и датих аванса, по основу којих је имао право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом и да о томе сачини пописну листу;

2) изврши исправку одбитка претходног пореза за опрему, објекте и улагања у објекте у складу са овим законом;

3) утврди износ претходног пореза за добра, осим добара из тачке 2) овог става, и дате авансе.

Износ исправљеног одбитка претходног пореза и износ претходног пореза из става 1. тач. 2) и 3) овог члана обвезник исказује као ~~договани~~ у пореској пријави У ПОРЕСКОЈ ПРИЈАВИ КАО ИСПРАВКУ ОДБИТКА ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА у складу са овим законом.

Пописну листу из става 1. тачка 1) овог члана обвезник подноси уз пореску пријаву из става 2. овог члана.

Члан 42.

Обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана.

Обавеза издавања рачуна из ст. 1. и 2. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Рачун нарочито садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника - издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника - примаоца рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- 6) износ основице;
- 7) пореску стопу која се примењује;
- 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- 9) напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ;
- 10) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

~~Рачун се издаје у најмање два примерка, од којих један задржава издавалац рачуна, а остали се дају примаоцу добара и услуга.~~

ОБВЕЗНИК МОЖЕ ДА ИЗДА РАЧУН У ПАПИРНОМ, ОДНОСНО У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ АКО ПОСТОЈИ САГЛАСНОСТ ПРИМАОЦА ДА ПРИХВАТА РАЧУН У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ, ОСИМ У СЛУЧАЈУ ОБАВЕЗЕ ИЗДАВАЊА РАЧУНА У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КАДА САГЛАСНОСТ ПРИМАОЦА НИЈЕ ПОТРЕБНА.

РАЧУН У ПАПИРНОМ ОБЛИКУ ИЗДАЈЕ СЕ У НАЈМАЊЕ ДВА ПРИМЕРКА, ОД КОЈИХ ЈЕДАН ЗАДРЖАВА ИЗДАВАЛАЦ РАЧУНА, А ОСТАЛИ СЕ ДАЈУ ПРИМАОЦУ ДОБАРА И УСЛУГА.

РАЧУН У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ ИЗДАЈЕ СЕ КАО ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

ИЗНОСИ КОЈИ СУ ИСКАЗАНИ У РАЧУНУ МОГУ БИТИ ИЗРАЖЕНИ У БИЛО КОЈОЈ ВАЛУТИ, С ТИМ ШТО ИЗНОС ОБРАЧУНАТОГ ПДВ МОРА БИТИ ИЗРАЖЕН У ДИНАРИМА, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 22. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА.

Обвезник ПДВ не издаје рачун за промет добара и услуга за који је решењем утврђена обавеза плаћања ПДВ од стране пореског органа.

Члан 44.

Ако обвезник ПДВ у рачуну ~~за испоручена добра и услуге~~ исказе већи износ ПДВ од оног који у складу са овим законом дугује, односно износ ПДВ а да за то није имао обавезу у складу са овим законом, дужан је да тако исказани ПДВ плати.

~~Обвезник ПДВ из става 1. овог члана има право да исправи износ ПДВ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ, односно рачун у којем није исказан ПДВ и ако поседује документ примаоца рачуна у којем је наведено да ПДВ исказан у првобитном рачуну није коришћен као претходни порез.~~

ОБВЕЗНИК ПДВ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИМА ПРАВО ДА ИСПРАВИ ИЗНОС ПДВ АКО ЈЕ ИЗДАО НОВИ РАЧУН СА ИСПРАВЉЕНИМ ИЗНОСОМ ПДВ, ОДНОСНО РАЧУН У КОЈЕМ НИЈЕ ИСКАЗАН ПДВ, ОДНОСНО АКО ЈЕ СТОРНИРАО РАЧУН У СЛУЧАЈУ КАДА РАЧУН НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА БУДЕ ИЗДАТ И АКО ПОСЕДУЈЕ ДОКУМЕНТ ПРИМАОЦА РАЧУНА – ОБВЕЗНИКА ПДВ ИЛИ ЛИЦА КОЈЕ ИМА ПРАВО НА РЕФАКЦИЈУ ПДВ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ У КОЈЕМ ЈЕ НАВЕДЕНО ДА ПДВ ИСКАЗАН У РАЧУНУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА

НИЈЕ КОРИШЋЕН КАО ПРЕТХОДНИ ПОРЕЗ, ОДНОСНО ДА ЗА ТАЈ ИЗНОС ПДВ НИЈЕ ПОДНЕТ ЗАХТЕВ ЗА РЕФАКЦИЈУ ПДВ, У СЛУЧАЈУ КАДА ЈЕ РАЧУН ИЗДАТ ОБВЕЗНИКУ ПДВ ИЛИ ЛИЦУ КОЈЕ ИМА ПРАВО НА РЕФАКЦИЈУ ПДВ.

Нови рачун из става 2. овог члана обавезно садржи напомену да се тим рачуном замењује претходно издати рачун.

Лице које искаже ПДВ у рачуну, а није обвезник ПДВ, дужно је да исказани ПДВ плати.

Лице из става 4. овог члана нема право да исправи исказани износ ПДВ.

Члан 49.

Обвезник је дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих, у складу са овим законом настала пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник.

При обрачуна ПДВ узимају се у обзир и исправке из члана 21. и члана 44. ~~СТАВ 1.~~ СТАВ 2. овог закона.

ПДВ обрачунат у складу са ст. 1. и 2. овог члана умањује се за износ претходног пореза у складу са чл. 28, 30, 34. и 36а овог закона.

Код обрачуна износа претходног пореза из става 3. овог члана узимају се у обзир и исправке из чл. 31, 31а, 32, 32а, 32б и 40. овог закона.

ПДВ код увоза одбија се од ПДВ у пореском периоду у којем је плаћен.

Порески дужник који није обвезник ПДВ дужан је да за промет добара и услуга обрачуна ПДВ за порески период у којем је настала пореска обавеза у складу са овим законом.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у случају превоза путника аутобусима, који врше страни обвезници ако се прелази државна граница, надлежни царински орган обрачунава ПДВ за сваки превоз (у даљем тексту: појединачно опорезивање превоза), под условом узајамности.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 18.

АКО ЈЕ ЗА ПРОМЕТ ДОБАРА И УСЛУГА, КОЈИ СЕ ВРШИ ОД ДАНА ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА, НАПЛАЋЕНА, ОДНОСНО ПЛАЋЕНА НАКНАДА ИЛИ ДЕО НАКНАДЕ ПРЕ ДАНА ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА, НА ТАЈ ПРОМЕТ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ЗАКОН О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 84/04, 86/04-ИСПРАВКА, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-ДР. ЗАКОН, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 И 72/19).

ЧЛАН 19.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”, А ПРИМЕЊИВАЋЕ СЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2021. ГОДИНЕ, ОСИМ ОДРЕДБЕ КОЈА САДРЖИ ОВЛАШЋЕЊЕ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПОДЗАКОНСКОГ АКТА КОЈА ЋЕ СЕ ПРИМЕЊИВАТИ ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.